

Федорів Юлія,
студентка 2 курсу ОС «Магістр»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,
Науковий керівник: Стендер С.В.,
канд. екон. наук, доцент кафедри обліку,
оподаткування та технологій електронного бізнесу,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ОБЛІК ВИТРАТ ПРИ ПОСІВІ ЗЕРНОВИХ

На перший погляд, нормативно-технічні особливості передпосівної підготовки стосуються лише агрономів. Проте це не так – розуміння суті та етапів її виконання є важливим для правильного відображення цієї діяльності в бухгалтерській звітності. Комплекс прийомів передпосівного обробітку дозволяє отримати дружні повноцінні сходи сільськогосподарських культур і відповідно гарний урожай. Саме тому сезонні роботи формують витрати, що входять до собівартості продукції, яку буде реалізовано лише після збору врожаю. Ці прийоми насамперед залежать від ґрунтово-кліматичних умов та біологічних особливостей вирощуваної культури. Залежно від призначення всі прийоми поділяються на дві групи: збереження вологи та забезпечення рівномірного посіву і стимуляція росту.

Перша група прийомів складається з переорювання (за потреби), боронування, розпушування землі культивацією та коткування. Друга група прийомів включає внесення у ґрунт гербіцидів для знищення шкідників, а також добрив для створення оптимальних біохімічних умов для проростання рослин.

Виробничі знаряддя, які використовуються у передпосівних та посівних роботах, можуть бути як власними, так і орендованими. Від цього залежать і особливості бухгалтерського обліку та оподаткування, віднесення до витрат ПММ, нарахування амортизації тощо. Розглянемо ситуацію, коли виробничі знаряддя є власністю підприємства.

Розглянемо особливості сільськогосподарського виробництва, які впливають на організацію обліку:

- багатогалузевий характер діяльності, виробництво різноманітної продукції обумовлює таку побудову обліку, яка повинна виходити з особливостей кожного виду діяльності та одержаної продукції (робіт, послуг);

- у складі активів сільськогосподарських підприємств земля як основний виробничий ресурс не має справедливої грошової оцінки, і амортизаційні відрахування з вартості земельних ділянок для віднесення їх на витрати виробництва не визначаються;

- сільське господарство тісно пов'язане з природними факторами (зміна пори року, коливання температури, випадання атмосферних опадів тощо), тож не завжди рівень витрат у процесі виробництва відповідає виходу продукції. Це обумовлює значні коливання собівартості продукції з року в рік;

- частина готової продукції сільськогосподарського виробництва не набуває товарної форми, а залишається у господарстві і є вихідним матеріалом (сировиною) для відновлення процесу виробництва (насіння для посіву, корми для тварин тощо) або ж для внутрішньогосподарської переробки (на борошно, крупи, олію тощо).

Усе це обумовлює необхідність вести відокремлений облік товарної та нетоварної частини готової продукції. Витрати, пов'язані з біологічними перетвореннями біологічних активів, визнаються витратами основної діяльності. Облік витрат ведеться за окремими об'єктами обліку витрат (окремі види біологічних активів та/або їх група). Облік видатків сільгосппідприємства ведуть відповідно до П(С)БО 16 у розрізі окремих об'єктів виробництв на рахунку 23 «Виробництво». Зазвичай аналітичний облік витрат у рослинництві ведеться на субрахунку 231 «Виробництво продукції рослинництва» за кожним окремим видом продукції (пшениця, жито, ячмінь тощо).

Бригадні та загальновиробничі витрати рослинництва розподіляються між об'єктами планування й обліку пропорційно до загальної суми витрат, за винятком вартості насіння, кормів, сировини, матеріалів та напівфабрикатів, яка

включається до собівартості лише тієї продукції, яка виробляється у цій бригаді.

Видатки на посів ярих зернових культур відображаються так:

1) прямі матеріальні, трудові та інші прямі видатки, виробничі накладні витрати та втрати від браку продукції, робіт послуг — за дебетом субрахунка 231;

2) непрямі витрати на утримання та експлуатацію устаткування, загальновиробничі, загальногосподарські витрати — за дебетом рахунка 91 «Загальновиробничі витрати» з подальшим розподілом між об'єктами обліку пропорційно до загальної суми видатків.

Згідно з пунктом 3.21 Методичних рекомендацій № 132 вартість посівного матеріалу при цьому слід вилучити. Зазначені суми наприкінці звітного періоду відносяться до дебету субрахунка 231. Щодо визначення звітного періоду саме з цією метою Інструкція № 291 передбачає щомісячне закриття рахунка 91, але, з огляду на специфіку сільськогосподарського виробництва, підприємство у наказі про облікову політику може самостійно встановити терміни розподілу таких видатків.

Список використаних джерел

1. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів, затверджені наказом Мінфіном від 29.12.2006 р. №1315.
2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів, затверджені наказом Мінфіном від 10.01.2007 р. № 2.
3. Методичні рекомендації з планування, обліку та калькуляції собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств, затверджені наказом Мінагрополітики від 18.05.2001 р. № 132.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи», затверджене наказом Мінфіном від 18.11.2005 р. № 790.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджене наказом Мінфіном від 20.10.99 р. № 246.
6. Стендер С.В. Облік і контроль витрат рослинництва на матеріалах Хмельницької області : монографія. Кам'янець-Подільський : видавець ПП Зволейко Д.Г., 2012. 235 с.
7. Стендер С.В., Артемюк Т.М. Класифікація витрат за елементами. *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції присвячена «Бухгалтерський облік, аналізі аудит та управління економічними процесами в світовій і національній економіці: історія, сучасність, перспективи»*. Кам'янець-Подільський. 2014. С. 75-77.